

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Matrimonium Quoad Parochum & testes

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

ignotus in alia notum sit, ac proinde ex dispensatione denunciacionum in vno loco non sequi dispensationem in alio par. 3. tract. 4. resol. 139.

Denunciaciones fieri debent in Parochiis, in quibus sponsi diuini commorati sunt.

30 Denunciaciones debeat fieri in Parochiis, ubi sponsi diuini versati sunt, & principalitatem habuere larom. Ita Sanchez tom. 1. lib. 3. disput. 9. num. 6. & Nouarius concl. 74. numero 3 & sic declarauit Sacra Congregatio apud Daualos par. 2. cap. 16. num. 19. Sed Pontius ca. 30. numero 5. ait, se talem declarationem non inuenisse, & de iure sibi videri, quod si denunciaciones fieri debeant in Parochiis, ubi habitant, etiam ex modico tempore, quia habent propriam contrahentium Parochiam. Ad vero expediendum in aliis etiam fieri, ubi diuini versati sunt, arbitrio Episcoporum relinquit par. 3. tract. 4. resol. 235.

An fieri possunt extra Ecclesiam?

31 Denunciaciones fieri posse extra Ecclesiam, docet ex Sanchez, Villalobos tom. 1. tract. 13. disput. 4. num. 3. si locus apertus est a diuulgatione. Sed contrarium tenet Pontius ubi sup. num. 3. Qui etiam contra Sanchez docet, non posse fieri in die profesto, quamuis populus, qui solet in festis interuenire, concurreret. Nota etiam, quod non est peccatum mortale, denunciacionis fieri in tribus festis non continuis, sed aliquo festo intercep. Ita Villalobos ibid. contra Henriquez lib. 11. cap. 7. num. 1. in gloss. litt. C. in die festis coarctatis immediato sibi succedentibus immediatio de etiam profesto, ut tribus diebus Paschae fieri non possunt, vnde docet ex Sanchez Layman lib. 5. tract. 10. par. 2. cap. 4. num. 10. inter vnam & aliam denunciacionem duorum saltem dierum spatium debere intercedere par. 3. tract. 4. resol. 236 §. Nota etiam, & infra.

Diebus profestis aut festis interpolatis? Vel immutatis?

32 Ex vi denunciacionum, Sanchez tom. 1. lib. 2. disp. 13. num. 2. tenet reuocare impedimentum etiam occultum, qui illud solus fecit: quia ex c. preterea, de spons. vni. testis sufficit ad impediendum matrimonium contrahendum. Sed Pontius cap. 3. num. 5. id negat, & solide probat oppositum. Et negat etiam, vnum testem sufficere ad impediendum

An ex vi denunciacionum reuocandum sit impedimentum occultum?

33 Ex vi denunciacionum, Sanchez tom. 1. lib. 2. disp. 13. num. 2. tenet reuocare impedimentum etiam occultum, qui illud solus fecit: quia ex c. preterea, de spons. vni. testis sufficit ad impediendum matrimonium contrahendum. Sed Pontius cap. 3. num. 5. id negat, & solide probat oppositum. Et negat etiam, vnum testem sufficere ad impediendum

matrimonium. Vide illum par. 3. tract. 4. resolutione 221.

MATRIMONIUM
Quoad Parochum & testes.

1 Matrimonium ex Concilio supra citato requirit presentiam Parochi & duorum testium. Et qui Parochus debet interrogare spon- dem Parochus debet interrogare spon- sos de muro consentu, an scilicet libere consentiant. Non tamen, an aliquod impedimentum habeant. Ita Sanchez tom. 1. lib. 3. disp. 38. num. 8. contra Veracruz append. dub. 2. concl. 1. Imo, videm ait, si coalter Parochus liberè consentire, non peccat mortaliter, non inuelligando consentum par. 3. tract. 4. resol. 294. Debet etiam Parochus intellecto consentu dicere: Ego vos con- uingo in nomine Patris, &c. vel alia verba iuxta Provincie consuetudinem, vt habet Concilium. Sed si omittat, peccabit solum venialiter; quia nec materia est grauis, nec obligatio ex Concilij verbis deducitur. Ita Coninch de Sac. disp. 27. dub. 4. num. 43. contra Rebellium par. 2. lib. 1. quest. 7. sect. 2. num. 4. par. 3. tract. 4. resol. 256.

34 Parochus matrimonio assistens secundum Pontium lib. 5. cap. 16. num. 4. debet esse illius, in cuius Parochia contrahitur, & adducit multas declarationes, non quidem id exprimentes, sed ex quarum verbis id colligit. Vt cum satis probabilis est opinio Sanchez tom. 1. lib. 3. disp. 19. num. 11. quod possit esse Parochus alterius etiam in Parochia alterius, vt Parochus viti in Parochia for- mae, & e contra, quia in hoc Parochus vel non exercet iurisdictionem, vel non contentiosam sed voluntariam, par. 3. tract. 4. resol. 232. Et si vero assisteret Parochus neutrius coniugis, vel alius sacerdos, absque licentia proprii Parochi, incurreret ipso facto suspensionem Trident. sess. 24. cap. 1. de reform. Vbi correcte & moderata fuit poena excommunicata in Clem. 1. de prim. vt declarauit S. Coa-

Parochus non debet interrogare spon- sos de muro consentu, an scilicet libere consentiant. Non tamen, an aliquod impedimentum habeant. Ita Sanchez tom. 1. lib. 3. disp. 38. num. 8. contra Veracruz append. dub. 2. concl. 1. Imo, videm ait, si coalter Parochus liberè consentire, non peccat mortaliter, non inuelligando consentum par. 3. tract. 4. resol. 294. Debet etiam Parochus intellecto consentu dicere: Ego vos con- uingo in nomine Patris, &c. vel alia verba iuxta Provincie consuetudinem, vt habet Concilium. Sed si omittat, peccabit solum venialiter; quia nec materia est grauis, nec obligatio ex Concilij verbis deducitur. Ita Coninch de Sac. disp. 27. dub. 4. num. 43. contra Rebellium par. 2. lib. 1. quest. 7. sect. 2. num. 4. par. 3. tract. 4. resol. 256.

noii fineli-
aentis pro-
prij.

3. Congregatio apud Hurradum de matr.
disp. 15 diff. 17. n. 55. Moderata etiam fuit
pœna suspensionis triennalis cap. ult. 3.
fno. de cland. contra Parochum assisten-
rem matrimonio clandestino, & com-
munitatē in arbitriam Ordinaria, quia
matrimonia clandestina ex quo irritata
sunt, non sunt amplius adeo perniciosa.
Ita Hurrad. *Ibid.* contra Coninch parte 5.
tract. 10. resolutione 33.

Parochus
excomuni-
catus, &c.
validè assi-
sit.

35 Parochus excommunicatus, sus-
pensus, irregularis, validè matrimonio
assistit, & licentiam darassistenti. Vide
validè assi-
sit. V. Parochus, à n. 10. immo matrimoniū
celebratum a Parocho, qui communiter
ita reputatur tamen sine titulo, & inua-
lidè beneficium obtinens, nullatenus à
vulgo probabiliter reputatur Parochus
omnia ab illo gesta sunt valida, sic etiam
ludè agit. & matrimonium par. 9. tr. 7. resol. 45. &
Concessio si-
extorta si-
ne veritate
est nulla. si licentia Parochi extorta fuit dolo, &
mendaciis, si concessit licentiam, ad-
tendo si vera sunt, quæ præponuntur,
clarum est deficiente veritate quod cō-
cessio est nulla, si cuius si nihil expresserit.
Diana, & alij par. 9. tract. 7. ref. 20.

Matrimo-
niū contra
sine præsentia
Parochi, aut
testium; Affir-
mative respon-
det Sotus in 4. dist. 22. q.
aut testibus 1. art. 2. & assignat quatuor casus. Primus
in nullo ca-
sū est vali-
dum.

36 Petes. An in aliquo casu validum
sine præsentia Parochi, aut testium; Affir-
mative respon-
det Sotus in 4. dist. 22. q.
aut testibus 1. art. 2. & assignat quatuor casus. Primus
in nullo ca-
sū est vali-
dum. est, si concubiniarius in articulo mortis
veller concubinam ducere, ad legitimā-
dos filios, vel alium finem honestum, &
non esset copia Parochi, aut testium.
Secundus, si virgo nobilis sub tutela in-
qui tutoris ex istis, timeret, tutorem
daturum eam in uxorem viro plebeio.
Tertius, si concubiniarius facientes,
vel alia ratione comprehensit, ne in peri-
cula ob concubinatum incidant, subito
matrimonium ineant. Et quartus, si ali-
qui, quibus expedit nubere, si publicè &
cum assistentia Parochi & testium nu-
berent, iniquum aliquod impedimentū
meruerent. Sed hæc omnia bene refellit
Pontius lib. 3. cap. 6. num. 3. quia Tridenti-
quamvis in aliquo casu denunciations
omitti permittat, nunquam tamen om-
mitti posse inquit præsentiam Parochi,

& duorum testium par. 3. tr. 4. resol. 234.
& par. 3. tr. 3. resol. 98. Sed aliqui dicunt
aliquando omitti posse par. 10. tr. 13. resol.
15. & saltem sufficiat quod casu accidit.
Ibid. resol. 10. dummodo intelligat quæ
sunt. *Ibid.* resol. 20. etiam per internuntii-
um, *Ibidem* resolutione 17. etiam si Episco-
pus interdixisset *Ibid.* resol. 23.

37 Imò Comitolus lib. 1. quæst. 120. Verum est,
num. 3. docet, præsentiam Parochi & te-
stium requiri, etiam quando matrimo-
nium invalidum cum dispensatione Pö-
llis cōtra-
ctibus revalidatur, & sic declarasse Clē.
cū sit in-
VIII. Sed ego contrarium teneo cum
Rebellio par. 2. *ibid.* 3. quæst. 9. punct. 5. & postea cum
6. si impedimentum sit omnino occultum,
& ad forum externum deducitur non
possit. Ratio est: quia Tridentinum re-
quirat huiusmodi præsentiam ad exter-
minanda matrimonia clandestina, hoc
autem non est tale, quia contractum est
in facie Ecclesiæ, & quidem quoad ap-
paretiam & præsumptionem externā,
validè; ergo. Ad responsionem Clem.
respondeo, de illa non constare authen-
ticè, par. 2. tr. 15. resol. 1.

38 Petes secundò. An matrimonium
contractum sine Parocho & testibus
transeat saltem in sponsalia de futuro?
Respondeo, transire, inquit Henriquez
lib. 12. cap. 5. n. 4. cum alijs. Sed contra
tenendum est cum Barbosa de pos. Episc.
par. 2. alleg. 32. nu. 143. etiam si iuramento
confirmatum sit, nam cum sic contra-
hentes contraveniant dispositioni Cō-
cilij, & peccent mortaliter, viden-
tur facere actum illicitum potius,
quàm aliqua ratione validum. Et
ita declaravit Sacra Congregatio
apud Cenedum 99. cav. quæstio 30.
numero 28. igitur tales possunt sine
vlla iudicis auctoritate à tali contractu
discedere, & cum alijs contrahere.
par. 3. tractat. 4. resolutione 258. Testes
ad valorem matrimonij sat est, audi-
ant vocem contrahentium, dummo-
do habeant notitiam vocis illorum, &
si eos non videant. Grat. par. 8. tract. 7.
resol. 68.

Verum est,
quod si se-
mel coram
illis cōtra-
ctus sit in-
validè, &
postea cum
dispensatio-
nem, de
re, nõ re-
quiritur de
novo eorū
præsentia.

Si autem
contrahatur
in nullo ab-
sque
illis, nec
ter pro spō-
sibus.

Valet ma-
rimonium
si testes au-
diant vocem
contrahen-
tium.

39 Validum nunc est matrimonium, quod contrahitur coram duobus testibus sine parcho, si parochia non habeat parochum, nec Cathedralis Episcopum: nec alium qui sit delegatus, vel si ille propter metum hæreticorum lateat. ita declaravit S. Congregatio ad Tridentinū, anno 1603, 19 Ianuarij pro Episcopo Tricarientiensi p. 11. r. 6. r. 1. Validum quoque censetur matrimonium contractū sine testibus & parcho, in loco ubi Tridentinum non est receptum, etiam si contrahentes sint incolæ loci, in quo est receptum (quia in conflictu opinionū, qualis hic est, fauendum matrimonio; Idem potiori iure locum habet in captiuis apud Turcas p. 11. r. 8. r. 56. imo Layman eandem rationem putat esse in hæreticis qui habitant in parochia, in qua Tridentinum est receptum, eò quod talis censetur esse voluntas Pontificis, ad evitanda plurima incommoda inde oriunda; quod tamen Busebaum non putat admittendum. *ibidem*.

M A T R I M O N I U M

Quoad alia.

An matrimonium contrahi possit in domo?

40 Quoad locum contrahendi matrimonij petes primò. An possit Episcopus prohibere ne matrimonia domi contrahantur? Negatiue respondet Barbosa de potest. Episc. par. 2. alleg. 32. numer. 18. & ita declaravit Sacra Congregatio apud Rebellium par. 2. lib. 2. quest. 7. sect. 1. numero 11. & rationem adducit Reginaldus tom. 2. lib. 31. cap. 33. numero 242. quia ubi nullum est impedimentum, Parochus coniugere debet volentes contrahere in facie Ecclesiæ, vt constat ex Trident. sess. 14. cap. 1. vt verò matrimonium in facie Ecclesiæ celebrari dicatur, non est necesse, vt in ipsa Ecclesia materiali fiat, sed vt testatur Abbas in cap. fin. de clau. distin. disponat. numero 9. satis est, si fiat coram fidelium multitudine. Et hodie satis contractum in facie Ecclesiæ dicitur, si contrahatur coram Par-

cho & duobus testibus post tres decennationes. Sed Patres Concilij Provincialis Colonienſis 2. cap. 33. & Synodus Panormitana 1615. parte 2. numero 22. prohibent matrimonia domi sine iusta causa celebrari. part. 3. tract. 4. resolutione 299.

41 Petes secundò. An sponsus profecti recreationis causa possint ibi contrahere? Negatiue respondent Cenedo quest. 30. num. 60. & alij communiter: quia tales non contraherent coram proprio Parcho, vel alio de eius licentia, sed S. v. Matrimonium num. 1. & alij dicunt, proprium Parochum in ordine ad matrimonium esse Parochum, in cuius Parochia aletur et habitat, etiam ex parvissimo tempore; & ita videtur determinasse Sacra Congregatio apud Pontium lib. 5. cap. 13. §. 1. num. 4. vnde videretur respondendum ad petitionem affirmatiue. Sed quia de hac declaratione non constat authenticè, non discedere à prima sententia, pro qua Menochius vol. 4. cons. 578. adducit quatuor Rotæ decisiones, part. 3. tr. 4. resol. 231.

42 Deinde quoad tempus Matrimonium semper celebrari potest, etiam tempore interdicti. Vide V. Interdicti, numero 10. Excipe tamen ex Tridentino sess. 14. cap. 10. tempus interclusum à media nocte præcedente primam Dominicam Aduentus vsque ad festum Epiphaniæ: & à media nocte ante festum IV. Cinerum vsque ad Dominicam in Albis part. 3. tractat. 4. resol. 202. in quibus non prohibetur consummatio matrimonij, vt docuit Caietanus v. Matrimonium c. ult. nec tractatio sponsæ in domum sponsi priuata, vt docuit Syluester V. Matrimonium 7. quest. 2. Sed prohibetur benedictio nuptialis, & tractatio sponsæ solemnis, *ibid.* in fine, & ref. 266. §. Ex his & secundum Pontium lib. 6. c. 8. num. 13. ceremoniæ etiam, quæ ab Ecclesia prosecuendis nuptiis viduorum designantur; nam licet hæc non sint benedictio nuptialis, sunt tamen solemnitas nuptialis, in canonibus, tam antiquis, quam recentioribus interdicta. Vnde testatur, Salmantica quibusdam

Nuptia quando celebrari prohibentur?

Et quid prohibentur?